

УДК 7.05:687.01

Будяк В.В., аспірант

Черкаський державний технологічний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГЛАМУРНОГО СТИЛЮ КОСТЮМА В МОДІ ХХ СТОЛІТТЯ

Анотація: У статті розглянуто роль гламуру в моді та його вплив на життя людини, проаналізовано погляди відомих науковців з приводу визначення основних характеристик гламуру, які сприяють створенню вражень від дизайн-продуктів. Доведено, на яких підставах гламур набув актуальності в моді та виявлено основні характеристики притаманні гламурному образу.

Ключові слова: гламур, мода, гламуризація, гламурний образ.

Постановка проблеми. Сучасна індустрія моди пропагує значну кількість різноманітних стилів костюма, серед яких гламур залишається найпопулярнішим і характеризується жіночністю та яскравістю образу. Його мета – максимально привернути увагу оточуючих до зовнішності людини. Тому, гламур – це і спосіб мислення, і манера поведінки, яка підкреслює бажання бути не таким, як всі та бути кращим за інших. Цьому сприяє гнучкість форм гламурного вбрання та їх наповнення, що дозволяє кожному мати власне уявлення про те, в яких вимірах гламур виражається. Для споживачів гламурного костюма особливого значення набувають колористична гама й орнаментально-декоративні прийоми його вирішення, а також якість доповнень. Професійність у вирішенні окреслених завдань постає актуальною проблемою й для дизайнерів, творчість яких орієнтована на створення речей в стилістиці гламуру та відповідних образів.

Мета публікації виявити особливі характерні риси гламурного стилю сучасного модного костюма та визначити колористичні та орнаментально-декоративні засоби, які використовуються для їх втілення.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Стиль гламур утворився з ряду привабливих властивостей, які беруть початок з різних джерел. На його формування впливали особистості – і реальні, і вигадані, – які руйнували кордони загальноприйнятих стереотипів і створювали свій власний образ виняткових, незвичайних, незрівнянно красивих людей. Важливим для гламуру є й життя в розкоші. Але краса – одна з його головних складових: довгий час вона утримувала центральне положення в усіх версіях розуміння гламуру. Втім,

серед його якостей були й ті, що цінуються самі по собі, наприклад: вишуканість, витонченість, елегантність [1].

Однак, відомий у наш час fashion-аналітик Клайв Скотт протиставляє поняття «гламур» та «вишуканість». Він виявив, що на шпальтах сучасної преси гламур асоціюється, перш за все, з молодістю, динамізмом, пошуками задоволення, екстравертивністю, комунікабельністю, публічністю, непостійністю, короткочасністю та блиском [2]. В свою чергу, інші відомі науковці сприймають моду і гламур як синоніми. Так наприклад, історик моди Жанін Бейсінгер притримується подібних поглядів у своєму дослідженні впливу класики Голлівудського кінематографу на формування естетичних смаків жіночої глядацької аудиторії [3].

З аналізу наукових праць та публікацій про гламур та історію його розвитку випливає, що до 1920 – 1930-х рр. гламур функціонував як явище соціокультурного порядку. Поширення гламурних образів, їх популяризація, обумовлювалися насамперед збільшенням числа тісно взаємодіючих між собою засобів масової інформації, що зробило можливим швидкий розвиток модної індустрії. Спільними зусиллями представників кіно і телебачення, музики та преси образ і популярність гламуру набували небаченого раніше значення [4, с. 302]. Зрозуміло, що зовнішність і костюм відігравали у цих процесах визначальну роль, а це свідчить про те, що в індустрії моди напрацьовувалися специфічні засоби реалізації гламуру в костюмі як окремого виразного стилю.

Основна частина. Зовнішній вигляд допомагає маніпулювати думкою суспільних мас. І саме цей закон був використаний Голлівудом ще у 1920-х роках. Поки Європа оговтувалася від наслідків Першої світової війни, Голлівуд ставав символом розкоші, «солодкого життя» і «рожевих мрій». Саме в той час, витіснена з повсякдення Висока мода, реалізувала себе в кінематографі. Екран був основним засобом формування і пропагування модних тенденцій. Фатальні красуні демонстрували з екранів усі переваги розкішного стилю, а самі актриси були для глядачів еталоном вишуканості та краси. Перетворюючи зірок на своєрідний концентрат гламуру, конструюючи їх образи шаблонно, кіноіндустрія приваблювала всіх, хто мріяв про «красиве» життя.

До появи кольору основний декоративний ефект костюмів для кіно досягався за рахунок виразних фактур: в моду увійшли блискучі матеріали – атлас, ламе золотого і срібного кольорів, парча, а також оздоблення з хутра та пір'я, вишивка пайєтками, стразами, кришталевими блискітками, туфлі часто

обтягували золотою або срібною тканиною і прикрашали декоративними пряжками. З появою в кінематографі кольору в середині 1930-х років, екранні образи кінодів ставали все більш і більш розкішними. Дрібні квіткові візерунки – маки, волошки, ромашки, хризантеми – відрізнялися натуралістичністю зображення. З тканин в 1930-і роки для повсякденного одягу найчастіше вибирали полотно, муслін, перкаль, маркізет, віскозу, всілякі крепи та твіди. Користувався успіхом трикотаж – вовняний, шовковий, бавовняний. Прямі вільні силуети, характерні для моди 1920-х років, збереглися і на початку 1930-х, але поступово тенденція почала змінюватися, м'які конструкції попереднього десятиліття поступалися місцем конструкціям з ламаними лініями, пальто з тканини та хутра, як і решта одягу, стали відрізнятися більш складним кроєм з великою кількістю декоративних елементів.

З 1936 року поширюються сукні з підкресленою талією, розширеними плечима і розширеною, але вкороченою спідницею. Порівняно з модою двадцятих років тридцяті стали періодом відточених форм, вивірених ліній і новаторських ідей в конструюванні одягу. Але силует, як стильова характеристика, підкреслював принади тіла і, відповідно, виділявся кольором – контрастним, насиченим або ж, уже традиційно, з блиском і виразним оздобленням. Для гламуру стають популярними вишукані та складні кольорові сполучення, виразні візерунки й принти.

Гламур був ознакою, характеристикою, мірилом якості репрезентативних здібностей окремого індивіда, що проявлялося через індивідуальність костюму, елегантність та вишуканість. Бажання демонструвати оточуючим ці якості змушувало винаходити підкреслено виразні, а іноді й шокуючі, способи самовираження, наприклад: форми одягу, окремі складові костюму, аксесуари, колір, оздоблення й ін. в сукупності з манерою рухатися, позами, жестами, пластикою тіла, зачіскою й макіяжем. Вони формували особливий образ людини, стилістичні ознаки якого засвідчували його винятковість.

Іншою обставиною, яка сприяла популярності гламуру, була поява модифікації споживчої економіки. У 1970-ті роки модельєри виступали в якості популяризаторів певного життєвого стилю, архітекторів світу гламуру. У наступні два десятиліття вони зміцнили ці позиції. Прагнучи привернути увагу широкої публіки і перетворити свої бренди в символи високого суспільного статусу, стилю і сексуальності, дизайнери використовували стратегію «захоплення», залучення в свій світ публічних заходів, знаменитих

особистостей [5, с. 153]. Важливо, що візуальна лексика гламуру не надто змінилася за кілька десятиліть. Те ж саме можна сказати і про його функції. Світ гламуру залишився крикливим, приваблюючим увагу, сексуальним і часом скандальним. Втім, у 1980-і та 1990-і роки дещо змінилося: різко зросла кількість гламурних образів, кількість людей, які в тій чи іншій мірі виступають як його носії, а також різноманітність його розповсюдження за допомогою засобів масової інформації, видань та телепрограм. Це передбачало виникнення напруги між візуальним наповненням гламуру, все більш стандартизованим і банальним, з одного боку, і зростаючим прагненням публіки долучитися до його магії, його неперевершеної і унікальної чарівності, з іншого.

Вибудовувалася чітка ієрархія, в рамках якої певні люди, категорії і контексти розглядалися як втілення «чистого» гламуру, тоді як інші лише надавали тим чи іншим феноменам гламурний ефект. Зважаючи на ці обставини, були можливі різні стратегії поведінки: іронія, реанімація візуальних кліше голлівудського минулого, розробка нової візуальної парадигми за допомогою адаптації старих культурних кліше до сучасних умов. Всі ці прийоми були взяті на озброєння засобами масової інформації, компаніями та окремими особистостями, зайнятими в сфері виробництва гламурних зразків [4, с. 305 – 306]. Гламур став невід'ємною частиною життя суспільства, перш за все, через його значення в світі моди.

Гламур насамперед – це спосіб життя і ставлення до нього. Якщо гламурна особа впевнена у своїй унікальності, то вона цінує і поважає себе. Гламур зберіг основні ознаки: перебільшену жіночність, розкіш, дорогі тканини, розкішні прикраси, декольте, вузькі прилеглі силуети, відкриті туфлі з дуже високими підборами. Цей стиль характеризує показна розкіш у всьому. Прикраси повинні бути обов'язково справжніми і дорогими: діаманти, перли, рубіни, сапфіри, золото. Більшість дизайнерів і кутюр'є використовують їх для оздоблення вишуканих і найдорожчих тканин, для демонстрації розкоші й блиску.

До стильових ознак гламуру можна віднести: екстравагантність, динамізм, тяжіння до розкоші, ошатності, підвищену декоративність, розмаїття художньо-оздоблювальних технік, широке застосування різноманітних ступенів блиску в тканинах, фурнітурі, аксесуарах та хутрі [6]. Стилїстика гламуру передбачає використання основних і декоративно-оздоблювальних матеріалів, що виконують функцію підсилення візуальної екстравагантності, чуттєвості та емоційно-енергетичного ефекту образу. Перевага надається шовковим

прозорим та напівпрозорим тканинам, оксамиту, складним фактурним поверхням, матеріалам з різним ступенем блиску та еластичності, камвольним вовняним тканинам з якісної надтонкої сировини, натуральному хутру. Фахівці в сфері моди та текстилю вважають, що домінуюча роль тут все ж таки відводиться декору костюма, який і є основою гламурної стилістики.

Для сучасного гламурного стилю характерне використання натуральних тканин: шовк, оксамит, бавовна. Відмінною рисою гламуру є хутро: горжетки, накидки, шубки з натурального хутра або якісна його імітація. Кольори: чорний, білий, бежевий і глибокі тони: бордовий, фіолетовий, смарагдовий, насичений синій. Аксесуари: дорогі годинники, хутро, ювелірні прикраси, дизайнерські сумки, клатчі. Взуття: тільки високі підбори. Макіяж і зачіска: доглянуте волосся та ідеально гладка шкіра. Слід відзначити, що всі ці характеристики гламурний стиль зберігає протягом всього ХХ ст.

Висновки. Із зміною соціокультурної ситуації в перших десятиліттях ХХ ст. змінюється соціальний контекст гламуру: його провідниками стають актриси та кінодіви. Гламур як стиль костюма формується й активно розвивається в Голлівуді, який постає справжнім потужним виробником оманливих мрій про красиве й успішне – гламурне життя.

Гламурні образи конструюються ніби за шаблоном. Стилістика гламуру постає своєрідним інструментом впровадження різноманітних дизайнерських знахідок, які відповідають характерним ознакам стилю – вишукано, елегантно, епатажно або провокативно. Значно розширюється асортимент гламурного одягу, силуетні форми, пропорційні відношення, довжини, крій і матеріали. В кольоровій палітрі костюма, фактурних й орнаментальних рішеннях, в аксесуарах і доповненнях активно інтерпретуються ретроспективні стилістичні модифікації гламуру. Колористичні та орнаментально-декоративними прийоми, які сформувалися в 1930-х рр. і набули піку популярності в 1940 – 1950-х, слугують джерелом творчості й для сучасних дизайнерів, що потребує подальших досліджень й аналізу.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження полягають у визначенні сучасних колористичних та орнаментально-декоративних прийомів гламурного стилю в дизайні костюму.

Література

1. Бойко А. Интеллектуальный гламур: вход только для посвященных / А. Бойко // Художественный журнал Moscow Art Magazine. – 2005. – декабрь – С. 60.
2. Scott C. The Spoken Image: Photography and Language / C. Scott. – London: Reaction, 1999. – 156 p.
3. Spoke to Women 1930 – 1960 / Janine Basinger. London: Berg Publishers, 2004. – 256 p.
4. Гандл С. Гламур / Стивен Гандл; пер. с англ. под ред. А. Красниковой. – М.: Новое литературное образование, 2011. – 384 с., ил.
5. Fashion-бизнес: теория, практика, феномен / под ред. Николы Уайт и Йена Гриффитса; пер. с англ. А. Н. Поплавская; науч. ред. А. В. Попова. – Минск: Гревцов Паблішер, 2008. – 272 с.
6. Stone Elaine. The Dynamics of Fashion (Hardcover) / Elaine Stone. London: Fairchild Books & Visuals, 2004. – 528 p.

Аннотация

Будяк В.В. Особенности развития гламурного стиля костюма в моде XX века. Гламур – не просто умение выделяться, подбирать дорогие вещи и украшения, следить за своим внешним видом, это еще и умение подать себя во всей этой красоте, это не просто образ жизни или стиль одежды, это умение проявлять свои таланты, способность соблазнять и очаровывать одним лишь взглядом. В статье рассмотрена роль гламура в моде и его влияние на жизнь человека, проанализированы взгляды известных ученых по поводу определения основных характеристик гламура, которые способствуют созданию впечатлений от дизайн-продуктов. Доказано, на каких основаниях гламур приобрел актуальность в моде, а так же выявлены основные характеристики присущие гламурному образу.

Ключевые слова: гламур, мода, гламуризация, гламурный образ.

Abstract

Budiak V.V. Development Peculiarities of Glamour Style of a Costume in the 20th Century Fashion. Glamour – not just the ability to stand out, pick up expensive items and jewelry, watch out for their appearance, it is also the ability to present yourself in all this beauty is not just a lifestyle or fashion, is the ability to show their talents, the ability to seduce and charm one just look. The article discusses the role of glamor in fashion and its impact on human life, analyzes the views of prominent scholars on the definition of the main characteristics of the glamor which increase the impression of design products. Proved, on what grounds glamor gained relevance in fashion and reveals basic characteristics inherent glamorous image.

Keywords: glamor, fashion, glamorization, glamorous image.